

Plantertje

Het is alweer dertig jaar geleden dat ik het stadsleven in Utrecht verruilde voor het Drentse platteland. Het plekje van mijn dromen vond ik in Holthe, een buurtschap bij Beilen. Een keuterboerderijtje, maar wel met een flinke lap grond van anderhalve hectare. Grond in de letterlijke betekenis van het woord want achter het huis strekte zich een gerooide aardappelakker uit. Rul zand zonder een sprietje groen. De schrale oostenwind joeg wolken stof over het kale land, dat smachtte naar leven.

Die winter was ik druk bezig met het planten van jonge bomen om de akkerwoestijn nieuw leven in te blazen. Veel boompjes waren afkomstig van heiderestanten in de buurt. Daardoor leverde ik tegelijk een kleine bijdrage aan het in stand houden van open heide. Berken waren favoriet omdat hun ranke gestalten zo typerend zijn voor het Drentse landschap. Bovendien zijn het snelle groeiers die goed kunnen aarden in het droge, stoffige zand van de voormalige akker. Desondanks hadden ze het moeilijk gedurende de gortdroge zomers van 1975 en 1976. Ik heb heel wat emmertjes water versjoud om mijn dorstige troetelkinderen in leven te houden. Wat duurde het lang voordat de boompjes echt de hoogte in gingen. Ik kon ze wel de grond uitkijken!

Nu, dertig jaar later, is het vroegere aardappelland onherkenbaar veranderd. Vredig grazen er heideschappen in glooiend grasland met verspreide bomen. De spichtige berkjes zijn tot wasdom gekomen. Van eenvormige, anonieme opslag hebben ze zich ontwikkeld tot boompersoonlijkheden, elk met zijn eigen vorm, karakter en uitstraling. Nu bouwen vogels hun nesten in de hoge takken.

Eén berk heeft zich bijzonder voortvarend ontwikkeld. Het is al een echte reus, veertien meter hoog met een stam van een halve meter dik. Tijdens de ijzelramp van 1987 is de top afgeknapt. Op dat punt splitst de stam zich in drieën en daardoor is de kroon zo vol en breed. De sierlijk gebogen twijgen aan de laagste takken hangen bijna tot op de grond. Als ik 's zomers door de voorhang van berkenlover stap, bevind ik me in een bladergewelf, een vredige, groene ruimte. De zilveren stam met donkere banden en knoesten is binnen handbereik. De schors voelt tegelijk ruw en zacht onder mijn vingertoppen. Daaronder ervaar ik de levenskracht in deze boom, die zich op wonderlijke wijze verbindt met mijn eigen levensadem. Ik kijk bewonderend omhoog naar de wuivende takken, hoog in de lucht, en voel respect, genegenheid. En een diep besef dat we beiden deelgenoot zijn aan het mysteriespel van het leven.

Het gezegde: 'Boompje groot, plantertje dood' gaat voor mij in elk geval niet op. Wat getuigt deze uitspraak eigenlijk van een sombere kijk op het leven! In veel streken bestaat juist de traditie om de geboorte van een kind te vieren met het planten van een jonge boom, in de hoop dat ze later samen groot en sterk worden. Een prachtige symbolische handeling die navolging verdient.

Het is overigens nooit te laat om een boom te planten!

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 81. 2004.